

Sveriges
Kommuner
och Landsting

Cirkulärnr: 2005:75
Dariernr: 2005/1778
Handläggare: Heidrun Kellner
Avdelning: Avdelningen för lärande och arbetsmarknad
Datum: 2005-08-15
Mottagare: Kommunstyrelsen
Personalkontoret
Ansvarig för barnomsorg
Ansvarig för grundskola
Ansvarig för gymnasieskola
Rubrik: Aktuellt om skola och barnomsorg 2005
Bilagor: Aktuellt om skola och barnomsorg 2005

CIRKULÄR 2005:75

2005-08-15

Avdelningen för lärande och
arbetsmarknad
Bilagor: Aktuellt om skola och
barnomsorg 2005

Kommunstyrelsen
Personalkontoret
Ansvarig för barnomsorg
Ansvarig för grundskola
Ansvarig för gymnasieskola

Aktuellt om skola och barnomsorg 2005

Sveriges Kommuner och Landsting presenterar bifogade skrift på ett presseminarium den 17 augusti. Det är åttonde året i rad som vi ger en aktuell bild av skola och barnomsorg. Vi redovisar delar ur tillgänglig statistik som belyser utvecklingen i verksamheterna ur ett nationellt perspektiv.

Innehållet kan mycket kort sammanfattas enligt följande:

Pengarna

Det ekonomiska resultatet för kommunerna blev bättre än väntat, tack vare återhållsamhet i kostnadsökningar, en del intäktsökningar av engångskaraktär och låga räntor. Men en tredjedel av kommunerna redovisade ett underskott år 2004. Med beslutade resursförstärkningar ser utvecklingen gynnsam ut i år och nästa år. På sikt krävs det mer resurser. Utvärderingar visar att resursförstärkningar i form av riktade statsbidrag innebär en del problem.

Det satsas mer resurser totalt sett på både skola och barnomsorg. Inom barnomsorgen är det kostnaderna för förskolan som ökar medan övriga verksamheter minskar. Inom skolan ökar kostnaderna för alla verksamheter utom förskoleklass. Räknat i fasta kostnader per barn/elev sedan 1998 så ligger kostnaden per barn i förskola och familjedaghem högre år 2004 än 1998 men lägre för barn i fritidshem. Kostnaderna per elev ligger över nivån för 1998 inom alla verksamheter utom gymnasieskola.

Befolkningsutvecklingen kommer att ställa stora krav på kommunernas anpassningsförmåga. Om inte kommunerna minskar resurserna till verksamheter där efterfrågan minskar blir det svårt att uppnå ekonomisk balans. Omställningen

Sveriges Kommuner och Landsting

118 82 Stockholm, Besök: Hornsgatan 20
Tfn: växel 08-452 70 00, Fax: 08-452 70 50
info@skl.se, www.skl.se

kommer även i fortsättningen att bli kännbar för de anställda, inte minst för lärarna, då antalet elever minskar i grundskolan och antalet barn/elever ökar i förskolan och gymnasieskolan.

Personalen

Det totala antalet anställda inom barnomsorgen är nästan oförändrat. Antalet anställda minskar i kommunal barnomsorg och ökar i enskild. Det är framför allt inom familjedaghemsvksamheten som det blivit färre anställda. Till följd av att antalet elever minskar kraftigt i den kommunala grundskolan har antalet lärare i skolan minskat. Men det har blivit fler anställda inom elevhälsan, och då framför allt bland specialpedagogerna.

Andelen lärare som saknar lärarexamen är fortsatt hög även om andelen med pedagogisk högskoleutbildning har ökat mellan 2003 och 2004 inom alla verksamheter utom gymnasiesärskolan. Det är stora variationer mellan olika huvudmän, mellan olika lärarkategorier och mellan olika regioner. Prognoserna avseende utvecklingen av behov av och tillgång till lärare pekar på en fortsatt brist totalt sett på utbildade lärare. Intresset för läraryrket är fortsatt högt men antalet lärarutbildningsplatser minskar. Samtidigt visar undersökningar att det finns ett stort intresse bland verksamma i skolan att komplettera sin utbildning till fullständig lärarkompetens.

Resultaten

När det gäller resultaten är bilden inte helt entydig. Betygsutvecklingen går åt rätt håll i flera avseenden, och positiva resultat och t o m förbättringar redovisas i nationella och internationella utvärderingar - t ex när det gäller kunskaper och färdigheter i engelska, kommunikativ förmåga i svenska och engelska, god samarbetsförmåga i problemlösande uppgifter och ökat engagemang i och intresse för samhällsfrågor och globala frågor. Sämre resultat och t o m försämring av elevernas kunskaper jämfört med tidigare utvärderingar redovisas i framför allt matematik och naturvetenskap.

Samtidigt som majoriteten av eleverna trivs med varandra och sin skola och tycker att det är viktigt med bra kunskaper i t ex svenska, engelska, matematik och samhällskunskap så visar utvärderingarna att störande moment, skolk och försenad ankomst förekommer i större utsträckning bland svenska elever jämfört med elever i många andra länder. Något entydigt samband mellan klassrumsdisciplin och elevresultat vid jämförelse mellan olika länder går dock inte att påvisa.

Vid en närmare analys av resultaten konstaterar flera undersökningar att mycket av skillnaderna i resultat mellan elever med utländsk bakgrund och elever med svensk bakgrund försvinner när man tar hänsyn till de socioekonomiska bakgrundsfaktorerna. Elever med utländsk bakgrund har ett sämre utgångsläge än elever med svensk bakgrund när det gäller faktorer som föräldrarnas utbildningsbakgrund, arbetsmarknadsanknytning, familjens disponibla inkomst och beroende av socialbidrag. Ett tydligt samband finns mellan resultat och hur lång tid man gått i svensk skola.

Vi översänder skriften för kännedom. Den finns utlagd och går att beställa på vår hemsida www.skl.se eller per tfn 020-31 32 30 och fax 020-31 32 40.

Sveriges Kommuner och Landsting
Avdelningen för lärande och arbetsmarknad

Britta Rundström

Heidrun Kellner